

nedjeljna (СПЛИТ)
ТАЖИЦА

Блиски исток на Балкану

(Америчке обавештајне агенције, ЦИА, ДЛА и НСА, на темељу прикупљених података и њихове анализе са забринутостју закључују: нагли пораст војних буџета, модернизација и убрзавање трке у наоружању дају ширем простору Балкана онај статус који је 40 година био резервисан за Блиски и Средњи исток)

2.

Србија (СР Југославија) – жели створити искључиво професионалну војску (35.000 људи);

– јача обавештајно-сигурносни сустав (дивилни и војни) чија је главна задаћа опсервирање не само Хрватске, него и цијелога простора Балкана;

– наставља производњу нових врста лаког, средњег и тешког оружја (рита је нешто спорији него прије);

– жели постати прва ракетна сила Балкана. Узор су индијске ракете земља-земља (Београд је своједобно упознао индијске пројекте). С Ирачанима је прије створена уска конкретна сурадња на ракетним програмима дometа 0,65 и 72 км (Србија жели повећати дometе на 120, 150, (...) и 450 км). Дио ракетних стручњака из Багдада посјећивао је Србију и обављао радне консултације;

– настоји набавити што већи број бољих зракоплова у Русији (Миг-29 М, Шу-27, ту-25 итд., укључујући и хеликоптер) и наставити с дома-

ћом производњом школских јуришних авиона гaleb Г-4М и орао 2,

– по сваку цијену желе укинути санкције, чак и уз ризик сукоба са босанским Србима),

– Садашњи Милошевићев сукоб с Караџићем одвија се на политичкој и идеолошкој разини, али би у случају тоталног рата босанских и хрватских Срба с Хрватима и Бошњацима Београд вјеројатно прискочио у помоћ „угроженим српским земљама” западно од Дрине,

– страхује од стварања хрватско-мађарског савезништва,

– било какво црногорско предомишљање у вези са са-

вјезба војске у „ратном окружењу”,

– не одговара јој подјела Македоније у било којој варијанти јер у Софији мисле да ће и неовисна некомунистичка Македонија бити пробугарски оријентирана савезница.

Грчка

– У причиу држи максималистичке територијалне захтјеве према Македонији (линија Дојранско-Охридско језеро с Битолом, Крушевцем и Струмицом) и Албанији (сјеверни Епир), премда то службено негира,

– против Македоније најприје проводи господарске

присутности на властитоме тлу, а у циљу прикупљања обавештајних и извиђачких података о Србији и Црној Гори,

– страхује од пунога сукоба с Грчком,

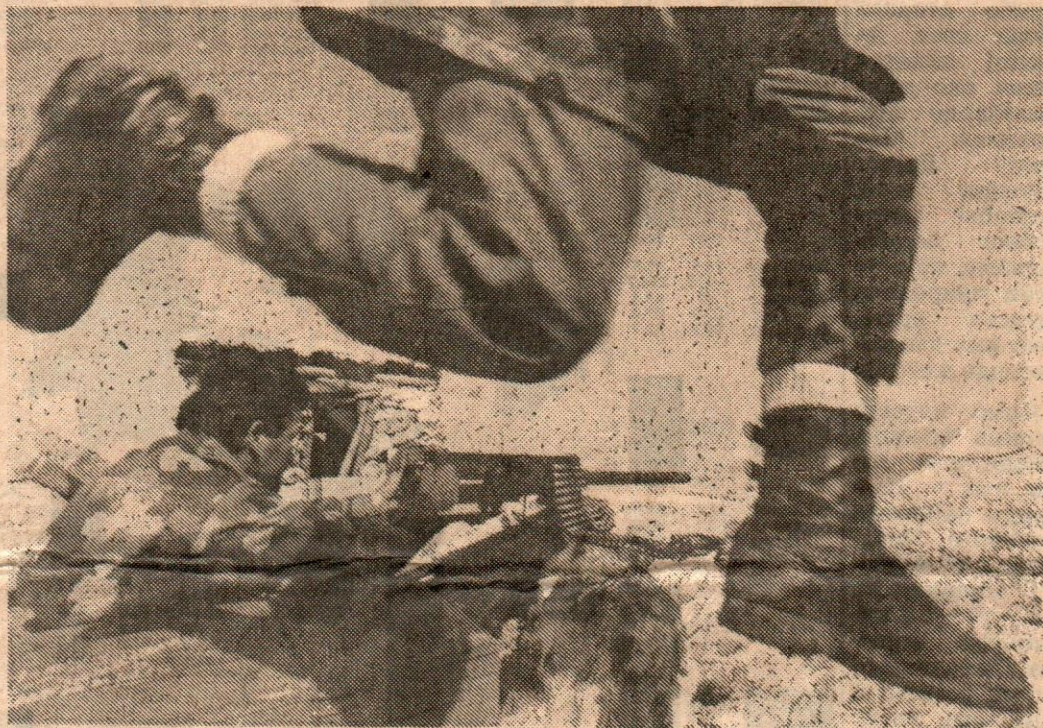
– симпатизира Албанце у Македонији уз опрез јер јој не одговара рушење Македоније.

Турска

– По сваку цијену жели зауставити Србе не само у БиХ, него и на Санџаку, Косову и у Македонији – али не сама,

– никако јој не одговара иранско појављивање у БиХ,

– не жели да Техеран бу-

РАТНИЦИ И ОРУЖЈЕ

дашњом федерацијом бит ће енергично пресјечено,

– охрабрује Словенце у дистанцирању од Хрвата,

– немире на Косову и Санџаку кани сузбити најжешћим полицијско-војним мјерама (у случају ширега рата – могуће је и етничко чишћење Косова),

– жели и даље војнички слабу Албанију и слабо наоружану Македонију, гдје јој одговара албанско-македонски сукоб у којему би дошло до међуетничког покоља великих размјера налик оном у Либијану и БиХ,

– жели конкретно војно савезништво са Грчком као протутежу Турској, Бугарској и Албанији, те као средство изолације Македоније.

– у потпуности искључује озбиљније несугласице с Бугарском (нуди војну сарадњу у производњи тешких оружја),

– Русију сматра и даље главним повијесним заштитником српства.

Бугарска

– У овој фази не одговара јој фронтални сукоб са Србијом због Македоније,

– Србе и Грке одвраћа и држи на дистанци пријетњом да ће склопити војно савезништво с Турском,

– у случају масовног албанско-македонског унутрашњег сукоба подржат ће одлучно Македонце, особито ВМРО – ДПМНЕ, достављањем оружја у ограниченим количинама, доволним за ефикасну обраду, у приправности елитне копнене и зракопловне снаге, што јој служи и као

мјере дестабилизације, а потом кани увести и неизравне војне мјере дестабилизације,

– супротстављање Турској да обнови „антигрпски и антихеленски“ балкански војни савез (Анкара, Софија, Тирана, Букурешт) при чему је Румуњска најлабавија карика, а Београд најјачи савезник који се не предомишља,

– наставља с убрзаним жацањем ратнога зракопловства и ратне морнарице,

– не укида приправност снага посебне намјене на границама Албаније и Македоније које су спремне за дјеловање истог тренутка

Албанија

– Жели ући у НАТО и свим конструирати оружане снаге које су технички запуштене.

– НАТО-у и WEU (Западноевропској унији) несебично уступа властито територијално море у заједничким поморским операцијама у стезању ембарга око Црне Горе и Србије,

– жели успоставити најужу војну сарадњу с Турском, тражи инструкторе, сувременеји оружје, нпр. авионе Ф-104 и Ф-4 фантом II, тешко топништво, шаље кадрове на школовање у Турску и слично),

– Косову и Санџаку пружит ће сву логистичку и материјалну помоћ ако Срби почну с етничким чишћењем,

– спремна је прихватити све облике америчке и НАТО-ове зрачне и копнене

де главни добављач оружја нити да даје инструкторе и трупе (Анкара је свјесна одбојности Запада у односу на исламски фундаментализам и ширење шиитског радикализма у Еуроу),

– жели бити прва сила Балкана и уза себе привезати Бугарску, Румуњску, Албанију, Македонију и БиХ, те неутрализовати грчки утјецај,

– истиче да је потенцијални стратегијски савезник Македоније, али је отеготено то што не постоји изравни гранични контакти двију држава,

– прибојава се заоштравања става америчке администрације у вези с проблемом Ципра и Курда (у причуви је и стари проблем с Арменцима),

– не одговара јој разбуктавање сукоба у бившем СССР-у у регији Црнога мора и Кавказа,

– Русију сматра најјачим и најопаснијим (потиснутим), противником.

На темељу приказаног, америчким аналитичарима тренутни војни однос снага на подручју некадашње Југославије и Балкана не говори ништа добро: свуда су очити нагли пораст војних буџета, мобилизација, односно увјежбавање прочуве, набавка сувремене опреме и убрзана утрка у наоружању, која ће потрајати најмање до краја десетљећа; читава регија у томе преузима примат који је 40 година био резервиран за Блиски и Средњи исток.

Фран Вишнар
(Крај)